

Εκπαιδευτικό Υλικό για μαθητές ηλικίας 4-6 ετών

Πλήθος Δραστηριοτήτων, Πρότυπα – Οδηγίες, Υλικά εφαρμογής

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό Υπόβαθρο.....	4
Δραστηριότητες γνωριμίας.....	8
Δραστηριότητες για φθινόπωρο.....	15
Διδασκαλία σχημάτων.....	18
Δραστηριότητες για συναισθήματα.....	22
Παιχνίδια συγκέντρωσης.....	26
Χριστουγεννιάτικες δραστηριότητες.....	29
Χειμερινές δραστηριότητες.....	39
Δραστηριότητες για τη διαφορετικότητα.....	43
Δραστηριότητες για το σχολικό εκφοβισμό.....	50
Αποκριάτικες Δραστηριότητες.....	55
Δραστηριότητες για την Άνοιξη.....	60
Δραστηριότητες για την 25η Μαρτίου.....	64
Πασχαλινές Δραστηριότητες.....	67
Δραστηριότητες για την κυκλοφοριακή αγωγή.....	73
Δραστηριότητες για τα λουλούδια.....	76
Δραστηριότητες για τη γιορτή της μητέρας.....	79

Θεωρητικό Υπόβαθρο

Οι τεχνικές και ο τρόπος δόμησης του βιβλίου αυτού, έχουν παρουσιαστεί στο 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αντισμού 2017 - Δυνατότητες και Προκλήσεις, στη Λάρισα, στις 13, 14 και 15 Οκτωβρίου 2017.

Εκπαιδευτικό Υλικό για μαθητές ηλικίας 4-6 ετών

Η προέλευση της λέξης παιχνίδι από τις λέξεις παις, παίζω, παιδεία υπογραμμίζει τη συσχέτιση του παιχνιδιού με το παιδί, τη διασκέδαση, την πνευματική καλλιέργεια και την εκπαίδευση του.

Ο Meckley (2002), όρισε το παιχνίδι ως μια δραστηριότητα η οποία θα πρέπει να εμπεριέχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

1. να είναι ελεύθερη επιλογή των παιδιών,
2. να κατευθύνεται από εσωτερικά κίνητρα,
3. να παρέχει ικανοποίηση και ευχαρίστηση,
4. να εμπλέκει ενεργά τους παίκτες,
5. να είναι αυτό-κατευθυνόμενο,
6. να έχει νόημα για το παιδί.

Αρχικά, με τον όρο παιχνίδι εννοούμε το δραματικό παιχνίδι, τα παιχνίδια ρόλων, τα δημιουργικά παιχνίδια κατασκευών, τα σωματικά παιχνίδια (π.χ. δύναμης κ.ά.) τα πνευματικά παιχνίδια (παζλ, επιτραπέζια, κ.ά.) κ.λπ.. Όσον αφορά τα παιχνίδια ρόλων, αντικείμενα, όπως εργαλεία, μαγειρικά σκεύη, υφάσματα κ.λπ. βοηθούν τα παιδιά να αναπαραστήσουν σκηνές από την καθημερινότητα και να κατανοήσουν τον ρόλο διάφορων στοιχείων του περιβάλλοντός τους, όπως τα μέλη της οικογένειας, αλλά και τον δικό τους ρόλο ως προς αυτά. Ενώ τα παιδιά διαδραματίζουν διάφορους ρόλους, κυρίως γονείς αλλά και ήρωες από παραμύθια και την τηλεόραση, εκφράζουν και εξωτερικεύουν διάφορα συναισθήματα που νιώθουν τη δεδομένη στιγμή. Αυτό το είδος παιχνιδιού ονομάζεται φανταστικό, δραματικό και συμβολικό παιχνίδι. Τα παιδιά κρατούν ή κατασκευάζουν αντικείμενα που αποκτούν έναν χαρακτήρα. Στα πλαίσια του παιχνιδιού τα παιδιά υιοθετούν διάφορους ρόλους, τους οποίους υποδύονται σε συνεργασία με τα εκάστοτε αντικείμενα. Σε αυτό το είδος παιχνιδιού βασίστηκε η ανάπτυξη του θεατρικού παιχνιδιού.

Επιπλέον, όμως, υπάρχει και η κατηγορία του αυθόρμητου παιχνιδιού. Το αυθόρμητο παιχνίδι ως δραστηριότητα αποτελεί το νόημα ή τη διαδικασία μέσα από την οποία τα παιδιά αντιλαμβάνονται τον κόσμο και μιλούν γι' αυτόν. Το αυθόρμητο παιχνίδι εξελίσσεται σε διάφορα περιβάλλοντα με την αξιοποίηση διαφορετικών υλικών-αντικείμενων από το κάθε παιδί. Σε αυτό το είδος παιχνιδιού χρησιμοποιούνται εκπαιδευτικά παιχνίδια-

7η Δραστηριότητα

«Το δέντρο των κανόνων»

Χρόνος: 15 λεπτά

Περιγραφή: Παρουσιάζουμε στα παιδιά ένα δέντρο με κορμό και κλαδιά το οποίο έχουμε σχεδιάσει. Λέμε στα παιδιά πως αυτό είναι το δέντρο των κανόνων, όμως είναι στενοχωρημένο, καθώς κάτι λείπει από πάνω του. Ακούμε τις σκέψεις των παιδιών και θέτουμε ερωτήσεις, προκειμένου να καταλήξουμε πως αυτό που χρειάζεται το δέντρο για να είναι ευτυχισμένο, είναι κανόνες. Έπειτα ζητάμε από τα παιδιά, να σκεφτούν τους κανόνες της τάξης μας για να τους γράψουμε επάνω στο δέντρο και να είναι ευτυχισμένο. Γράφουμε τους κανόνες επάνω σε φύλλα που έχουμε κόψει και ζητάμε από κάθε παιδάκι να έρθει και να κολλήσει επάνω στο δέντρο τον κανόνα που σκέφτηκε. Έπειτα, δίνουμε στα παιδάκια μήλα που είναι οι καρποί του δέντρου, προκειμένου να ζωγραφίσουν το προσωπάκι τους μέσα.

Το δέντρο των κανόνων

Στόχοι:

Να κατανοήσουν την αξία των κανόνων και να μάθουν να ενεργούν με βάση αυτούς, για την ομαλή τους συνεργασία με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας.

Να αναπτύξουν τον προφορικό τους λόγο μέσα από τη διατύπωση των κανόνων και τη συζήτηση.

Να παρατηρήσουν τα χαρακτηριστικά του προσώπου τους και να προσπαθήσουν να τα αποτυπώσουν μέσα από τη ζωγραφική.

Υλικά: Χαρτόνι, κόλλα, ψαλίδι, μαρκαδόρους.

Δραστηριότητες για συναισθήματα

1η Δραστηριότητα

«Η παλέτα των συναισθημάτων»

Χρόνος: 15 λεπτά

Περιγραφή: Διαβάζουμε στα παιδιά το παραμύθι «Η παλέτα των συναισθημάτων», το σχολιάζουμε και θέτουμε ερωτήσεις κατανόησης όπως: Γιατί έπαιξε μόνη της η Συναισθηματικούλα; Τι ένιωθε συνέχεια και πώς αντιδρούσε; Όταν γνώρισε τον ζωγράφο τι τον ρώτησε και εκείνος τι της απάντησε; Επιπλέον, μπορούμε να ρωτήσουμε τα παιδιά για τις στιγμές που ένιωσαν χαρά, λύπη, φόβο και ντροπή, καθώς και τον τρόπο που εξέφρασαν τα συγκεκριμένα συναισθήματα. Στη συνέχεια, έχουμε 4 εικόνες μέσα από το παραμύθι, τις οποίες τα παιδιά θα πρέπει να τις βάλουν στη σωστή χρονολογική σειρά.

Στόχοι:

Να ακούν μια διήγηση και να την κατανοούν.

Να είναι σε θέση να απαντήσουν σε απλές ερωτήσεις σχετικές με την ιστορία που άκουσαν.

Να αναπτύξουν τον προφορικό τους λόγο και να εκφράσουν τα συναισθήματα που νιώθουν σε διάφορες καταστάσεις.

Να συνειδητοποιήσουν ότι ο γραπτός λόγος είναι αναπαράσταση της γλώσσας και οι εικόνες αναπαράσταση του κόσμου.

Να μπορέσουν να τοποθετούν τα γεγονότα με τη σωστή χρονολογική σειρά.

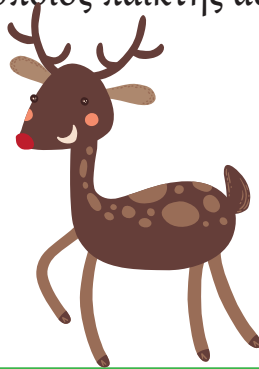
Υλικά: Παραμύθι «Η παλέτα των συναισθημάτων» και εικόνες μέσα από το παραμύθι.

2η Δραστηριότητα

«Ο Ρούντολφ πεινάει, ποια λέξη θα φάει»

Χρόνος: 20 λεπτά

Περιγραφή: Φτιάχνουμε τον Ρούντολφ με δύο κούτες, αφήνοντας ένα άνοιγμα στη μία που θα αποτελεί και το στόμα του Ρούντολφ. Ο Ρούντολφ τρώει μόνο λέξεις χριστουγεννιάτικες και ανάλογα με το αρχικό γράμμα που θα φέρει το ζάρι κάθε παίκτη. Ο κάθε παίκτης, έχει μία καρτέλα με χριστουγεννιάτικες λέξεις που με αυτές ταΐζει τον Ρούντολφ! Νικητής όποιος παίκτης αδειάσει πρώτος την καρτέλα του.

Στόχοι:

Τα παιδιά με τη βοήθεια του συγκεκριμένου παιχνιδιού, συνειδητοποιούν σταδιακά ότι στα φωνήματα της γλώσσας αντιστοιχούν γράμματα.

Επιπλέον, καλούνται να χωρίσουν τη λέξη σε γράμματα, να εντοπίσουν το αρχικό και να το αναγνωρίσουν.

Η δραστηριότητα στοχεύει και στην απόκτηση θετικών στάσεων απέναντι στη συνεργασία και στη τήρηση κανόνων.

Τα παιδιά μαθαίνουν να σέβονται και να περιμένουν τη σειρά τους, να χάνουν και να κερδίζουν, καθώς και να επικοινωνούν μεταξύ τους.

Υλικά: Κουτιά, χαρτί περιτυλίγματος, χαρτόνι, κάρτες με τις λέξεις και ζάρι.

Στόχοι:

Στόχος της δραστηριότητας είναι τα παιδιά να μάθουν να συνεργάζονται αρμονικά και να παίζουν υπακούοντας σε κανόνες ασφαλείας.

Μαθαίνουν να χάνουν και να νικούν, να σέβονται τον συμπαίκτη και αντίπαλό τους.

Επιπρόσθετα, αριθμούν, επεκτείνουν τις γνώσεις τους σχετικά με τους αριθμούς και κάνουν συγκρίσεις.

Υλικά: Χαρτόνι, ψαλίδι, κόλλα, μαρκαδόροι.

4η Δραστηριότητα

«Η χιονόμπαλα»

Χρόνος: 20 λεπτά

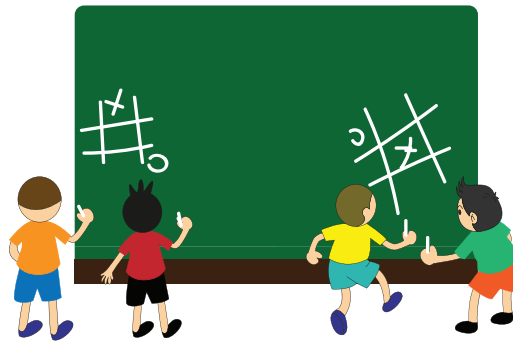
Περιγραφή: Ήρθε η ώρα για κατασκευή! Θα δημιουργήσουμε μια χειμωνιάτικη κάρτα. Μια χιονόμπαλα που θα ζωγραφίσουν τα παιδιά τον χιονάνθρωπο και θα κολλήσουν βαμβάκι για χιόνι.

3η Δραστηριότητα

«Η πασχαλινή τρίλιζα»

Χρόνος: 15 λεπτά

Περιγραφή: Ήρθε η ώρα για μια πασχαλινή τρίλιζα. Τα παιδιά χωρίζονται σε δυο ομάδες. Η ομάδα της κότας και η ομάδα των αυγών. Νικητής του παιχνιδιού είναι όποια ομάδα μπορέσει και τοποθετήσει πρώτη, τρία σήματά της το ένα δίπλα στο άλλο.

Στόχοι:

Να συνεργαστούν αρμονικά για την επίτευξη του στόχου της ομάδας τους.

Να σέβονται τον αντίπαλο και να μάθουν να χάνουν και να κερδίζουν.

Να προσδιορίζουν όλες τις πιθανές κινήσεις και να βρίσκουν τη βέλτιστη στρατηγική που θα επιφέρει τη νίκη στην ομάδα.

Υλικά: Χαρτόνι, μαρκαδόροι, εικόνες με κότες και αυγά.

Εκπαιδευτικό Υλικό για μαθητές ηλικίας 6-9 ετών

Πλήθος Δραστηριοτήτων, Πρότυπα –
Οδηγίες, Υλικά εφαρμογής

my - book.gr

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό Υπόβαθρο.....	4
Δραστηριότητες γνωριμίας.....	8
Δραστηριότητες για φθινόπωρο.....	14
3 ... 2 ... 1 ... το θέατρο ξεκινά.....	17
Δραστηριότητες για τα συναισθήματα.....	20
Παιχνίδια συγκέντρωσης.....	22
Χριστουγεννιάτικες Δραστηριότητες.....	25
Χειμερινές δραστηριότητες.....	32
Δραστηριότητες για τη διαφορετικότητα.....	35
Δραστηριότητες για το σχολικό εκφοβισμό.....	43
Αποκριάτικες δραστηριότητες.....	47
Δραστηριότητες για την Άνοιξη.....	52
Δραστηριότητες ενίσχυσης συγκέντρωσης και συνεργασίας.....	54
Δραστηριότητες για την 25η Μαρτίου.....	58
Πασχαλινές δραστηριότητες.....	61
Δραστηριότητες για την κυκλοφοριακή αγωγή.....	65
Δραστηριότητες για την Πρωτομαγιά.....	68
Δραστηριότητες για τη γιορτή της μητέρας.....	71

Μαθαίνω παίζοντας με τους άλλους!!

Το ποίημα ας διαβάσουμε και το παιχνίδι ας αρχίσει!!

Λέει η καρφίτσα στο μπαλόνι:
«Είσαι μεγάλο και στρογγυλό,
μικρή και μυτερή εγώ.
Ταιριάζουμε εμείς οι δύο!
Έλα να κάνουμε ένα αστείο:
θα κάνουμε ένα ντουρλανταντούμ,
εγώ θα κάνω «πικ» και εσύ θα κάνεις «μπουμ»!>>

Στα ομαδικά προγράμματα, ενισχύονται μία σειρά από σημαντικές δεξιότητες. Ως σημαντικότερες αναφέρονται οι κοινωνικές δεξιότητες. Με τον όρο κοινωνικές δεξιότητες εννοούμε ένα σύνολο δεξιοτήτων που επιτρέπουν στους ανθρώπους να επικοινωνούν και να συνδέονται με τους άλλους, με σκοπό την κοινωνικοποίησή τους. Εμπειρίζουν τους κανόνες αλληλεπίδρασης, τις συμπεριφορές εκείνες που προβλέπουν σημαντικά κοινωνικά αποτελέσματα όπως την αποδοχή, τις δεξιότητες οργάνωσης, την ικανότητα διαφοροποίησης του σημαντικού από το ασήμαντο, την αφηρημένη σκέψη, τη γενίκευση στην εφαρμογή γνώσεων και δεξιοτήτων με διαφορετικά πρόσωπα, την ανάκληση προσωπικών γεγονότων, την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, τη φαντασία, την κυριολεκτική σκέψη, την κατανόηση της έννοιας και των κανόνων φιλίας και πολλά άλλα.

Οι βασικότερες εκπαιδευτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται είναι:

- Παιχνίδια ρόλων,
- Διάλογοι σε μορφή κόμικ,
- Συμπεριφορικό Δράμα,
- Χρήση βίντεο,
- Εικονογραφημένες ιστορίες,
- Κοινωνικές ιστορίες και Εξωτερικό πρόγραμμα.

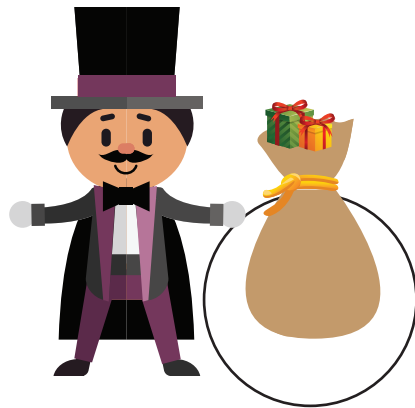
Βασικό μέλημά μας, πέραν όλων των παραπάνω, είναι να αναπτυχθούν φιλικές σχέσεις μεταξύ των συμμετεχόντων.

Γιατί να ενταχθεί το παιδί μου σε ομαδικό πρόγραμμα;

Γιατί έτσι καλλιεργείται:

- η δημιουργική συμμετοχή των παιδιών
- η συνεργατικότητα και ο αλληλοσεβασμός
- η αυτοεκτίμηση, η κοινωνικοποίηση
- το αίσθημα κοινής ευθύνης, η αλληλοϋποστήριξη
- ένα ισχυρό κίνητρο μάθησης μέσω της άμιλλας
- η γνωστική, κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών.

σακούλι και να το δώσουν στο ταίρι τους. Το άλλο παιδάκι θα ανοίγει το δώρο και θα παρουσιάζει στα άλλα παιδάκια τι είναι, σε μορφή παντομίμας. Σημαντικός είναι ο ρόλος του εμψυχωτή, καθώς είναι ο πρώτος που θα «ανοίξει» το δώρο του, που βρίσκεται μέσα στο σακούλι και θα το παρουσιάσει στην ομάδα.

Στόχοι:

Να μας παρουσιάσει το κάθε παιδάκι πράγματα και αντικείμενα που του αρέσει να περνά τον χρόνο του.

Να πλάσει το παιδί ιστορίες και να μπορέσει να εκφράσει τόσο αυτές, όσο και τα συναισθήματά του, στην ομάδα.

Υλικά: Δεν υπάρχουν.

3η Δραστηριότητα

«Ποιος λείπει από την παρέα»

Χρόνος: 10 λεπτά

Περιγραφή: Ποιος λείπει από την παρέα; Μουσική. Τα παιδιά κινούνται στον χώρο στον ρυθμό της μουσικής. Σταματά η μουσική και τα παιδιά κάθονται κάτω οκλαδόν και με το κεφάλι προς τα κάτω. Τότε ο εμψυχωτής σκεπάζει ένα παιδάκι με το σεντόνι. Τα υπόλοιπα παιδιά ανοίγουν τα ματάκια τους και προσπαθούν να καταλάβουν ποιο παιδάκι λείπει. Σε κάθε περίπτωση ο εμψυχωτής μπορεί να πάρει τη θέση του παιδιού κάτω από το σεντόνι.

Στόχος:

Η ενίσχυση της παρατηρητικότητας του κάθε παιδιού και το «δέσιμο» τους ως ομάδα.

Υλικά: Σεντόνι.

3 ... 2 ... 1 ... το θέατρο ξεκινά

1η Δραστηριότητα

«Ας φτιάξουμε τη δική μας φωτογραφία»

Χρόνος: 20 λεπτά

Περιγραφή: Καθένα παιδί, ξεχωριστά, έρχεται στο κέντρο του κύκλου και καλείται να φτιάξει με το σώμα του και με εκφράσεις του προσώπου του, μια φωτογραφία. Αφετηρία μπορεί να αποτελέσει μια εικόνα, ένα συναίσθημα, μια πρόταση ή ένας ήχος. Αποτελούν εικόνες γεμάτες δυναμική ενέργεια, πάνω στις οποίες τα παιδιά δούλεψαν με το μυαλό και το σώμα τους, προκειμένου να εκφραστούν. Με τη μέθοδο αυτή, μπορεί να φτιαχτεί μια σειρά από διαδοχικές εικόνες, που να διηγούνται μια ιστορία. Για παράδειγμα, μια δυναμική εικόνα που να περιγράφει τα συναισθήματα, κατά τη διάρκεια της διαδρομής για την πρώτη ημέρα στο σχολείο. Στη συνέχεια, τι είδε και με ποιους μίλησε το παιδί στο προαύλιο του σχολείου, μέχρι τη στιγμή που χτύπησε το κουδούνι. Τέλος, μπορούμε να ζητήσουμε από τα μέλη να ζωντανέψουν, προκειμένου να «παίξουν» τελικά, μια ιστορία με τη δική τους συνέχεια.

Στόχος:

Να εκφραστούν με το ελεύθερο δραματικό παιχνίδι, να αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους και να γνωρίσουν τον εαυτό τους και τον κόσμο που τα περιβάλλει.

Υλικά: Δεν υπάρχουν.

3η Δραστηριότητα

«Οι πιγκουίνοι μας»

Χρόνος: 20 λεπτά

Περιγραφή: Ήρθε η ώρα για κατασκευή! Έχουμε δημιουργήσει το πατρόν από το σώμα και το κεφάλι ενός πιγκουίνου. Τα παιδιά με βάση αυτό, θα σχεδιάσουν και θα κόψουν τον δικό τους πιγκουίνο. Θα κολλήσουν μάτια και ένα κεράκι (ρεσό) στην κοιλιά του, για να δημιουργήσουν μια όμορφη χριστουγεννιάτικη κατασκευή.

Στόχος:

Να εκτονωθούν μέσα από τη ζωγραφική και να πειραματιστούν με διάφορα υλικά.

Υλικά: Κεράκι, πατρόν, χαρτόνι, ψαλίδι, κόλλα.

7η Δραστηριότητα

«Αν όλα τα παιδιά της γης»

Χρόνος: 20 λεπτά

Περιγραφή: Θα ακούσουμε το μελοποιημένο ποίημα του Γιάννη Ρίτσου «Αν όλα τα παιδιά της γης» και με αφορμή τον στίχο «ο κύκλος θα γινότανε ακόμη πιο μεγάλος και ολόκληρη τη γη μας θα αγκάλιαζε θαρρώ», θα δημιουργήσουμε την κατασκευή με τίτλο: «Το αερόστατο του κόσμου». Θα φτιάξουμε ένα αερόστατο που θα απεικονίζει τη γη και στο καλάθι που θα είναι κρεμασμένο από κάτω, θα ζωγραφίσουμε παιδιά από όλο τον κόσμο.

Στόχοι:

Να ακούν και να κατανοούν ένα ποίημα.

Να ψυχαγωγηθούν, να τραγουδήσουν και να χορέψουν. Μέσα από την κίνηση να προάγουν την υγεία τους και να εκφραστούν.

Μέσα από τη ζωγραφική να αποτυπώσουν όλα όσα έμαθαν σχετικά με τη διαφορετικότητα.

Υλικά: Τραγούδι, χαρτόνι, μαρκαδόροι, ψαλίδι, κόλλα.

5η Δραστηριότητα

«Βρες τις διαφορές»

Χρόνος: 20 λεπτά

Περιγραφή: Τέλος, θα παίξουμε ένα παιχνίδι παρατηρητικότητας. Τα παιδιά θα φορέσουν αρκετά ρούχα. Ένας παίκτης παρατηρεί τους υπόλοιπους ένα περίπου λεπτό, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στα ρούχα και τα αξεσουάρ. Μετά καλύπτει τα μάτια του, ενώ οι υπόλοιποι αλλάζουν ρούχα και αξεσουάρ, όπως εκείνοι θέλουν. Όταν τελειώσουν την ανταλλαγή, λένε στον πρώτο παίκτη να ανοίξει τα μάτια του και του ανακοινώνουν πόσα αντικείμενα έχουν αλλάξει, χωρίς να πουν ποια. Εκείνος θα πρέπει να εντοπίσει τα ρούχα και να πει σε ποιον άνηκε πρώτα.

Στόχος:

Τα παιδιά να αναπτύξουν την παρατηρητικότητά τους και να αναπτύξουν τη μνήμη τους.

Υλικά: Ρούχα.